

Basisschool Piet Hein
Themabrief 25
Werkgroep Rekenen
Juni 2017

Beste ouders/verzorgers,

Als kind al smulde Wendy Piccolo van sommetjes en vergelijkingen. Nu is ze, naast juf in groep 1-2, coördinator van de werkgroep Rekenen. Ze volgde hiertoe een post-HBO-opleiding, waar ze leerde hoe ze het vak rekenen aantrekkelijk kan maken voor kinderen op de basisschool. Kennis die ze graag deelt met haar collega's en met u, zodat ook de kinderen op de Piet Hein plezier hebben in redactiesommen. Al heten die tegenwoordig anders...

Je bent rekencoördinator voor alle groepen en geeft zelf les aan de kleuters. Zijn zij ook al met rekenen bezig?

Wendy Piccolo: "Heel veel zelfs! Het vak rekenen is namelijk meer dan alleen getalbegrip en tellen. Het gaat bijvoorbeeld ook om ruimtelijk inzicht, meten en wegen. Daar kun je zeker al mee beginnen in groep 1-2. Natuurlijk spelenderwijs, bijvoorbeeld met spiegels. Daarvan kunnen kinderen leren om objecten te lokaliseren en zich te oriënteren; ervaringen die ze later nodig hebben als ze gaan leren over perspectief en meetkunde. Zo bieden we tal van onderzoekende activiteiten om de bèta-kwaliteiten te bevorderen in alle groepen."

Ook in de oudere groepen worden rekenspelletjes gespeeld?

Wendy: "Zeker. In het afgelopen jaar was automatiseren een speerpunt, en rekenspelletjes helpen daarbij. Keersommen uit het hoofd leren, vinden de kinderen vaak lastig. In de klas oefenen we spelenderwijs: wie de bal gooit noemt een keersom en wie de bal vangt, moet snel het antwoord geven. Ter afwisseling doen we ook sommendictees of zingen we cijferliedjes. We oefenen minstens vijf minuten per dag klassikaal. Daarnaast hebben we verschillende educatieve spelletjes aangeschaft waarmee de kinderen in tweetallen op de gang kunnen oefenen. Het zijn echt leuke spellen die tot de verbeelding spreken, de kinderen zijn daar erg enthousiast over."

Merken de leerkrachten al dat de kinderen meer plezier krijgen in rekenen?

Wendy: "We hebben een rondvraag gehouden over rekenen onder leerlingen van de groepen 3 tot en met 8. Ruim een kwart van de kinderen vindt rekenen leuk, 8 procent vindt het niet leuk, en 65 procent soms wel en soms niet. Verder kwam uit de rondvraag naar voren, wat algemeen bekend is, dat kinderen die goed zijn in rekenen er ook meer

plezier in hebben. En andersom. Wat we willen is dat juist ook kinderen die wat minder goed zijn in rekenen, er op hun niveau voldoening uit kunnen halen. We vroegen hen om suggesties te doen en daar kwamen leuke ideeën uit. Ze willen meer samenwerken, meer rekenen op de computer en meer bewegen. Een kind schreef heel slim: 'je moet een gesprekje krijgen met de juf of meester als je het fout hebt gedaan'. Het is duidelijk dat we rekenen op veel verschillende manieren kunnen aanbieden. Werken met de methode van de vertaalcirkel, wat we sinds dit jaar doen, sluit daar perfect bij aan."

Wat is de vertaalcirkel?

Wendy: "Dat houdt in dat je contextopgaven - zoals we redactiesommen tegenwoordig noemen - op verschillende manieren 'vertaalt'. Veel leerlingen vinden het lastig om uit een verhaaltje een concrete som te halen. Terwijl de hele cito-toets rekenen uit contextsommen bestaat. Dat is ook logisch, het is tenslotte de manier waarop je rekenen nodig hebt in het dagelijks leven: om je boodschappen te betalen, om te weten hoeveel planken je moet kopen, om de weg te vinden of ergens op tijd te komen. Een externe deskundige heeft ons geleerd hoe we 'kale sommen' kunnen omzetten naar iets tastbaars en omgekeerd. Je kan sommen tekenen, uitspelen in de vorm van een rollenspel, in een schema zetten, of uitbeelden met materialen. In de klas laten we nu groepjes kinderen dezelfde som op een andere manier 'vertalen'. Ze vinden het leuk om samen te werken, en tegelijk ontdekken we welke manier het beste past bij welk kind; we spreken verschillende talenten aan."

Wat als kinderen moeite hebben met rekenen?

Wendy: "We hebben in het afgelopen jaar een protocol ontwikkeld om rekenproblemen en dyscalculie zo vroeg mogelijk te kunnen signaleren. Dat doen wij vanuit de werkgroep Rekenen, in samenwerking met de intern begeleiders en externe deskundigen. Onderdeel daarvan is dat we al vanaf groep 1-2 peilen in hoeverre kinderen bepaalde strategieën beheersen. Dat doen we niet aan de hand van toetsen maar van spelletjes, die we regelmatig herhalen. Het gaat dus niet om een momentopname of een 'diagnose', het gaat erom dat we de ontwikkeling van ieder kind volgen en zo vroeg mogelijk extra ondersteuning bieden als dat nodig blijkt. Het laatste wat we willen is een starre procedure voorschrijven waar een kind in moet meelopen; we willen juist handvatten om individuele begeleiding te kunnen bieden. Het meeste daarvan gebeurt al door op verschillende niveaus les te geven in de klas, of extra opdrachten te geven. Als meer ondersteuning nodig is, gaan we in gesprek met de ouders en kunnen we hier op school gebruik maken van de hulp van de remedial teacher."

Er is het afgelopen jaar dus veel nieuws geïntroduceerd. Wat zijn de plannen van de werkgroep voor het komend schooljaar?

Wendy: "Wat op de kaart is gezet, gaan we verdiepen. Het automatiseren blijft op de agenda staan. De vertaalcirkel zal tijdens onze teamdagen verder besproken worden. We zijn er wel op bijgeschoold maar het komt er vooral op aan veel te oefenen in de klas, ervaringen uit te wisselen en te leren van elkaar. Het protocol rekenproblemen en dyscalculie willen we volgend jaar concreet in gebruik nemen. Verder denken we eraan om deel te nemen aan de Grote Rekendag, op de landelijke dag of op een eigen moment."

Dat sluit aan bij de wens van de kinderen, en ook hun andere ideeën gaan we verder onderzoeken. Eind van het schooljaar zouden we opnieuw dezelfde rondvraag kunnen houden om te zien of de vernieuwingen effect hebben. En natuurlijk blijven we de cito-scores volgen."

Wist u dat... er 6 werkgroepen zijn bij de Piet Hein? Het gaat om de werkgroepen Rekenen, Taal, Wereldoriëntatie, Kunst en Cultuur, ICT en PBS (sociaal-emotionele ontwikkeling). Iedere werkgroep bestaat uit een aantal teamleden en wordt gecoördineerd door een leerkracht die hier speciaal op is of wordt bijgeschoold. De werkgroepen zorgen ervoor dat de doelstellingen uit het Schoolplan handen en voeten krijgen in de praktijk. In de themabrieven geven de werkgroepen geregeld een update van hun activiteiten.

De themabrieven zijn een initiatief van het team, om u beter te informeren over de keuzes die we maken en het werk dat we achter de schermen verrichten. De eerder verschenen themabrieven vindt u op www.basisschoolpiethein.nl onder de kop 'Nieuws'.